

Rättsavdelningen
Elin Torebring
elin.torebring@socialstyrelsen.se

Regeringskansliet
Justitiedepartementet
ju.remissvar@regeringskansliet.se

Socialstyrelsens yttrande över delbetänkandet Förbättrad ordning och säkerhet vid förvar (SOU 2024:5)

Justitiedepartementets dnr: Ju2024/00048

Socialstyrelsens yttrande

Socialstyrelsens yttrande utgår från myndighetens verksamhetsområde. Myndigheten lämnar synpunkter enligt följande.

4.7.2 En ny proportionalitetsregel i utlänningslagen

Socialstyrelsen tillstyrker förslaget. Myndigheten vill särskilt betona, det som utredningen också lyfter, att det är av stor vikt att tvångs- och kontrollåtgärder i 11 kap. utlänningslagen (2005:716), UtlL, som riktas mot barn vidtas endast i rena undantagsfall (s. 90). Socialstyrelsen anser att detta bör förtydligas i författningskommentaren, inte minst mot bakgrund av att kroppsvsitation föreslås få ske i fler situationer och vid en lägre misstanke än som gäller idag samt att möjligheten till tvångs- och kontrollåtgärder på förvaren även i övrigt föreslås utökas. Myndigheten anser vidare att resonemanget om proportionalitetsbedömningen vid åtgärder som rör barn bör utvecklas så att det blir tydligare vad man behöver ta hänsyn till i denna bedömning. Det saknas bland annat skrivningar om betydelsen av barnets ålder och endast artiklarna 3 och 12 i barnkonventionen omnämns. Här kan t.ex. jämföras med det som står i författningskommentaren på sid. 144 i promemorian *Säkerhetszoner – ökade möjligheter för polisen att visitera för att förebygga brott* (Ds 2023:31). Socialstyrelsen vill understryka vikten av att barnets rättigheter enligt FN:s konventionen om barnets rättigheter respekteras fullt ut vid tvångs- och kontrollåtgärder som rör barn.

4.7.5 Kroppsvisitation ska få ske i andra fall och vid en lägre grad av misstanke än som gäller idag

Socialstyrelsen tar inte ställning till förslaget om att kroppsvisitation ska få ske i andra fall och vid en lägre misstankegrad än som gäller idag. Med anledning av att kroppsvisitation kan innebära ett stort ingrepp i barnets personliga fysiska och psykiska integritet vill myndigheten dock lyfta att det är bra att det föreslås framgå av lagen att vid kroppsvisitation av barn ska visitationen alltid genomföras i närvaro av ett vittne om inte barnet motsätter sig detta (s. 98). Som också anges i utredningen bör barnet alltid tillfrågas om vem barnet önskar ska närvara och att önskemålet bör tillgodoses i den mån det är lämpligt (s. 100). Socialstyrelsen anser att detta även bör tydliggöras i lagtexten om förslaget genomförs.

Beslut om detta yttrande har fattats av avdelningschefen Pär Ödman. I den slutliga handläggningen har enhetschefen Mariana Näslund Blixt deltagit. Juristen Elin Torebring har varit föredragande.

För Socialstyrelsen

Pär Ödman

Elin Torebring